

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตขอนแก่น โดยรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ประวัติและความเป็นมาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น
- 1.2 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์นโยบาย ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น
- 1.3 แผนภูมิการบริหารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น
- 1.4 ธรรมชาติของผู้เรียนอาชีวศึกษา และผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
 - 1.4.1 ธรรมชาติของผู้เรียนอาชีวศึกษา
 - 1.4.2 อิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนอาชีวศึกษา
 - 1.4.3 ธรรมชาติของผู้เรียนอุดมศึกษา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ประวัติและความเป็นมาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น เดิมชื่อว่า “วิทยาลัยเทคนิคไทย-เยอรมัน” ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2506 โดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาฝึกอบรมช่างฝีมือ และช่างเทคนิคทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2519 ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา จึงใช้ชื่อว่า

“วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น” และเมื่อวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้รับพระราชทานนามว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2531 วิทยาลัยนี้จึงได้รับฐานะเป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น มีเนื้อที่ประมาณ 101 ไร่ ตั้งอยู่เลขที่ 150 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี

ในปี พ.ศ. 2531 วิทยาเขตขอนแก่นได้พื้นที่เพิ่มจำนวน 258 ไร่ 1 งาน 6 ตารางวา ซึ่งอยู่ที่ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมีแผนกวิชาช่างกลเกษตร เป็นผู้บุกเบิก เพื่อใช้เป็นพื้นที่ฝึกภาคสนามให้นักศึกษา

ปัจจุบันวิทยาเขตขอนแก่น ได้ใช้ชื่อจากนามพระราชทานว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น” สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เรียกสั้น ๆ ว่า “ราชมงคลขอนแก่น” หรือ “วิทยาเขตขอนแก่น” (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2545 : 4) จัดการเรียนการสอน 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี มีจำนวนบุคลากรทั้งหมด 344 คน และนักศึกษาทั้งหมด 2,674 คน

2. ปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2545. : 5)

ปรัชญาการศึกษา (Philosophy of Education)

เรามุ่งเน้นจัดการศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ตอบสนองความพอใจของผู้รับบริการ ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

วิสัยทัศน์ ราชมงคล (Vision)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จะเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาสหวิทยาการตามมาตรฐานสากล ผลิตและยกระดับความสามารถของบุคลากรที่เป็นกำลังแรงงานของประเทศ มีความชำนาญด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นเลิศและสร้างคุณค่าที่ดีแก่สังคม

พันธกิจ (Mission)

1. ผลิตนักศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ คุณธรรม ตามความต้องการของตลาดแรงงานและมีความเป็นสากล
2. สร้างผลงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์คิดค้น นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ตอบสนอง ความต้องการของอุตสาหกรรม สามารถนำมาเป็นข้อมูลหรือข้อมูลชี้แนะทิศทางการปฏิบัติงาน อย่างมีคุณค่า
3. เป็นศูนย์บริการความรู้ทางวิชาการชีพ และพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยสู่ ธุรกิจชุมชน สังคม ทั้งในและต่างประเทศ
4. พัฒนาศักยภาพของสถาบันฯ ทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถเชิง วิชาชีพตามมาตรฐานสากล รวมทั้งเพิ่มพูนศักยภาพของหัวหน้าหน่วยงานให้เป็นนักบริหาร มีอาชีพ
5. พัฒนาสมรรถนะองค์กรและระบบการบริหารงานของสถาบันฯ ให้มี คุณภาพ
6. ทำนุบำรุงศาสนา อนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย (Goal)

1. ผลิตนักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา : ปริญญา ในสัดส่วน 50 : 50 โดยมีสัดส่วนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : สังคมศาสตร์ 70 : 30
2. ผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมนำไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ แต่ละสาขาไม่น้อยกว่า 5 เรื่องต่อปี
3. ให้บริการความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ และพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ในทุกสาขาให้เป็นที่พอใจของทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. พัฒนาทรัพยากรบุคคลของสถาบันฯ ให้มีศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถให้มีความชำนาญในงานวิจัยที่รับผิดชอบ ไม่น้อยกว่าปีละ 5% ทุกระดับ ทุกฝ่าย และทุกสาขา
5. พัฒนาสถาบันฯ ให้เข้าสู่รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้น ปีละไม่น้อยกว่า 5 %

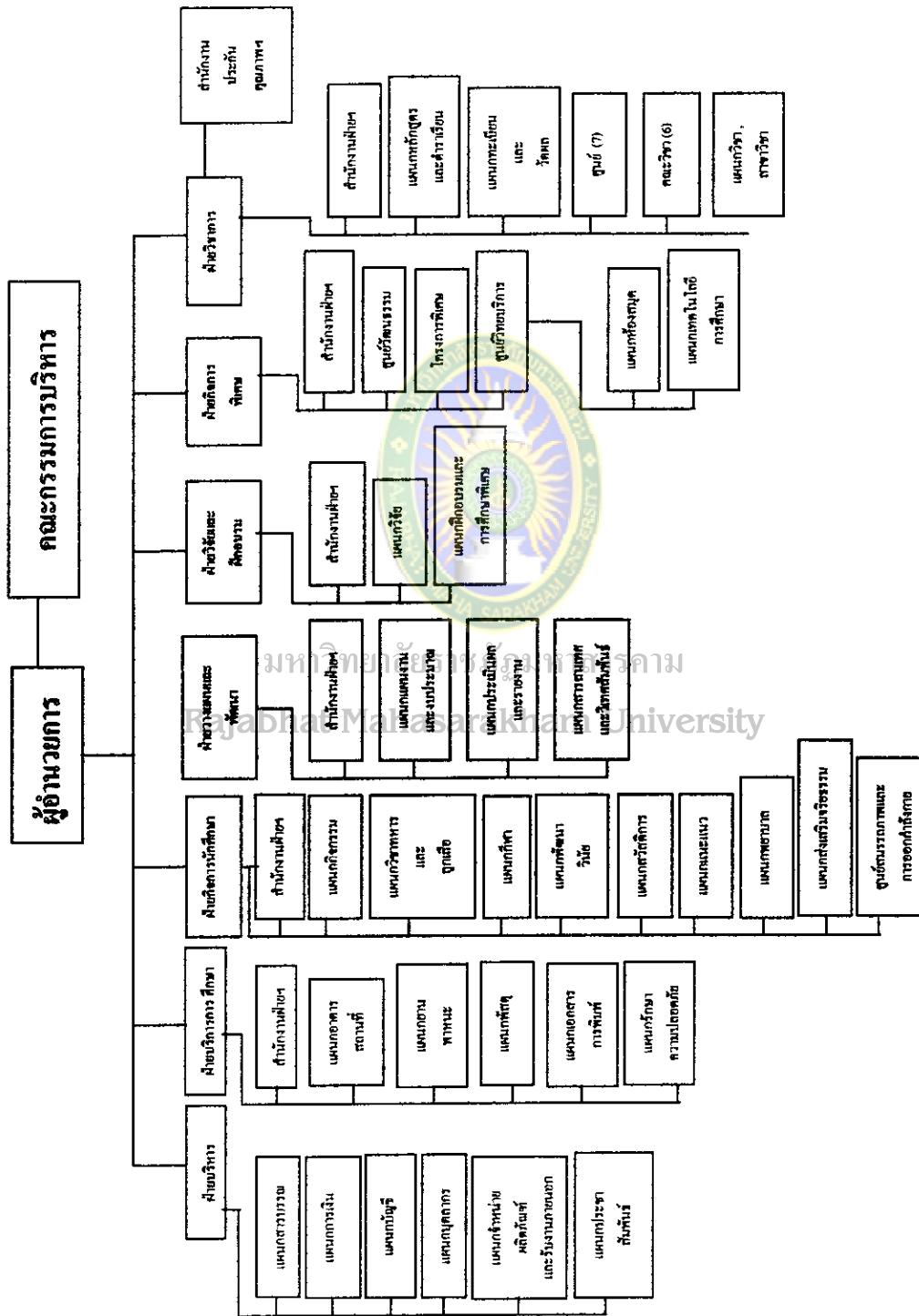
กลยุทธ์ (Strategy)

1. นำระบบการประกันคุณภาพมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้สถาบันฯ เป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ
2. ปรับปรุงและพัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมให้เข้มแข็ง
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการ วิชาชีพ และพัฒนาเทคโนโลยี
4. พัฒนาระบบงานบริหารบุคคล พัฒนาบุคคล และสร้างวัฒนธรรมองค์กร
5. สร้างภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง
6. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในสถาบันฯ ทั้งระบบ
7. เพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งตนเองในเชิงประกอบการ
8. สร้างภาพลักษณ์ของสถาบันฯ ให้มีความโดดเด่นด้านวิชาชีพ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
9. สร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบงานทางด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทุกระดับ

นโยบาย (Policy)

1. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร และบุคลากรทุกระดับการศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้นำด้านวิชาการ งานวิจัย และงานบริการทางวิชาชีพ
2. ส่งเสริมให้ทุกคนร่วมมือกันจัดหาและใช้ทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับงานมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. สนับสนุนให้ผู้บริหาร และบุคลากรทุกระดับ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน และการตัดสินใจทางการบริหาร
4. ส่งเสริมให้ผู้บริหารทุกระดับและทุกหน่วยงานพัฒนาระบบงานของหน่วยงานสนับสนุนให้เป็นไปตามกรอบการปฏิบัติงาน จัดให้เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเร็วทันเวลามีคุณภาพเพื่อให้งานของสถาบันฯ มีประสิทธิภาพ

5. สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่าย ดำเนินการอย่างจริงจังในการสร้างผลผลิตของสถาบันฯ ให้มีคุณภาพและมีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้เป็นที่เชื่อมั่นของตลาดแรงงาน
6. สนับสนุนให้ความร่วมมือกับสังคม ชุมชน ท้องถิ่นในด้านการพัฒนางานอาชีพโดยใช้ขบวนการทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย
7. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีความรักสถาบันฯ เสียสละสามัคคีและมีวินัยในการทำงาน
8. สนับสนุนให้มีการสื่อสารอย่างเปิดเผย ให้เกียรติเคารพซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
9. ผู้บริหารทุกระดับต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำ การสร้างทีมงานและการสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างคุณภาพสถาบันฯ
10. ส่งเสริมให้นักศึกษา บุคลากรทุกระดับร่วมมือกันทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรมคงไว้ซึ่งความเป็นไทย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรู้จักสิทธิหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองดีของประเทศ

แผนภูมิที่ 1 การบริหารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น

(วิทยาลัยที่นำราชมงคลแผนพัฒนาการศึกษาครั้งที่ 9 ปี 2543 : 10)

4. ธรรมชาติของผู้เรียนอาชีวศึกษา และผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

4.1 ธรรมชาติของผู้เรียนอาชีวศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544 : 15-22) โดย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ให้ความเห็นว่า ผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของชาติ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการไปตามวัยของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม จึงสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพลเมืองดีของชาติ ครูอาจารย์ ผู้ปกครองควรได้เข้าถึงใจถึงธรรมชาติของผู้เรียนอาชีวศึกษา

ผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นเด็กที่อยู่ในวัยรุ่น ความหมายของวัยรุ่นคือวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปหาผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นชัดเจนที่แน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุดวัยเมื่อใด แต่เรากำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ และถ้าจะกำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใด ก็คือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน และเด็กชายถือเอาตอนที่มือสุจิตามธรรมชาติเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 1-2 ปี เราสามารถแบ่งอายุของผู้เรียนอาชีวศึกษาตามวัยอายุของวัยรุ่นได้ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น มักจะเป็นผู้เรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพอายุระหว่าง 13-15 ปี ร่างกายมีการเจริญเติบโตทางเพศอย่างสมบูรณ์ทั้งในเพศหญิงและเพศชาย สำหรับเพศหญิงสิ่งที่แสดงถึงความเจริญของร่างกายเต็มที่ คือ การมีประจำเดือน มีขนขึ้นตามอวัยวะ ส่วนเพศชายจะสังเกตได้จากการหลั่งน้ำอสุจิในครั้งแรก การมีขนตามอวัยวะเพศ น้ำเสียงที่พูดจะแตกพร่า สำหรับหญิงนอกจากมีประจำเดือนเป็นครั้งแรกแล้ว สัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกายก็เปลี่ยนไป โดยเฉพาะด้านอวัยวะเพศและการเจริญเติบโตของทรงอก เนื่องจากต่อมฮอร์โมนไปบำรุงมากขึ้นจึงเป็นระยะแตกเนื้อหนุ่มสาว

2. วัยรุ่นตอนกลาง อายุ 15-18 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกายและจิตใจและความนึกคิด มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ในด้านร่างกายนั้นมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเมื่อถึงวุฒิภาวะของวัยรุ่น กล่าวคือ มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้ามผู้หญิงจะมีใบหน้าอím ริมฝีปากเต็ม ดวงตาเป็นประกาย หมคำสสวย ตะโพกกลม ส่วนผู้ชายจะมีใบหน้ายาว แก้มคอบ คางเหลี่ยม กรามแข็ง ไหล่กว้าง แขนขายาว เริ่มมี

นวดเคราะห์สมลักษณะชายชาติตรี ในด้านจิตใจจะมีความวิตกกังวล วางตัวไม่ถูก รู้สึกแข่งขา
เกะกะไปหมด ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

3. วัยรุ่นตอนปลาย อายุ 18-21 ปี ในระยะนี้การพัฒนาการของวัยรุ่น
เข้าสู่ภาวะอย่างสมบูรณ์ มักมีการพัฒนาทางด้านจิตใจมากกว่าร่างกาย วัยรุ่นตอนปลายจึง
พยายามปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ฝึกการตัดสินใจแบบแก้ปัญหาเอง ชอบเลียน
แบบผู้ใหญ่ เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจของผู้เรียนอาชีวศึกษาซึ่งเป็นวัยรุ่น มีการ
เปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังนี้

4.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ได้แก่

- 1) การแตกเนื้อหนุ่มสาว มีการเจริญเติบโตของอวัยวะสืบพันธุ์ทั้ง
ชายและหญิงอย่างเห็นได้ชัด มีขนขึ้น เช่น หนวด ขนตามรักแร้ ขนตามที่ลับ เป็นต้น
- 2) สัดส่วนเปลี่ยนแปลง เมื่ออยู่ในวัยเด็ก เด็กชายและเด็กหญิง
ไม่แตกต่างกันในด้านน้ำหนักและส่วนสูง และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเด็กหญิงจะเริ่มมีน้ำหนักและ
ส่วนสูงมากกว่าชาย เพราะเด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี เด็กหญิงเริ่มมี
สะโพก เอวบาง มีหน้าอก ส่วนเด็กชายก็มีกล้ามเนื้อ กระดูกขากรรไกรอย่างเห็นได้ชัดลูก
กระเดือกโผล่ให้เห็น เสียงแตก ทำทางแก้งก้าง สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว
- 3) น้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายจึง
ต้องการอาหารเพื่อบำรุงและเสริมสร้างส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้วัย
รุ่นต้องการอาหาร การพักผ่อน และการออกกำลังกาย ทำให้เป็นคนกินเก่งและนอนเก่ง

4.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์และสังคม
มีดังนี้

- 1) วัยรุ่นมีความวิตกกังวลกับการเจริญเติบโต เมื่อรูปร่างเปลี่ยน
แปลงบางคนโตขึ้นจากเดิมมาก ทำให้วางตัวไม่ถูก รู้สึกแข่งขาเกะกะไปหมด เด็กวัยรุ่นหญิง
เริ่มมีประจำเดือน ทำให้เกิดความกระวนกระวายใจถึงการเปลี่ยนแปลง
- 2) มีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น เริ่มหันไปมองเพื่อนต่างเพศ และ
เกิดความสนใจ มีความรู้สึกรักใคร่พึงพอใจซึ่งกันและกัน หากเพื่อนล้อเลียนก็เกิดความอาย
เกิดความรู้สึกของเพศชายและหญิงขึ้น

3) อารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่ายและค่อนข้างรุนแรง โกรธง่าย

เกลียดง่าย รักง่าย ชอบโอ้อวด ทำอะไรเสี่ยงและบ้าบิ่นได้เสมอ เมื่อทำอะไรผิดจะเสียใจมาก แต่เมื่อทำอะไรถูกจะดีใจมาก และเมื่อทำอะไรถูกก็เกิดความภาคภูมิใจการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดสภาพความขัดกันทางจิตใจของเด็กวัยนี้ ผู้เรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยนี้ ต้องการมีสถานภาพเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ให้สังคมยอมรับว่าเขาไม่ใช่เด็กอีกต่อไป แต่เวลาอยู่ในหมู่ผู้ใหญ่ก็ยังไม่เป็นผู้ใหญ่เต็มที่ เพราะยังขาดประสบการณ์ ความรับผิดชอบทำให้เกิดขัดกันได้ในจิตใจ เช่นจะรับผิดชอบตนเองอย่างไร จะแสดงบทบาทของผู้ใหญ่อย่างไร ผู้เรียนอาชีวศึกษาจึงหันมาสนใจเพื่อนวัยเดียวกัน เพราะเห็นว่ามีอะไรที่คล้ายคลึงกัน ทำอะไรทำตามกันจนเป็นแฟชั่น เห็นได้ชัดจากการแต่งกาย กิริยาท่าทาง ทรงผม การพูดจา เป็นต้น หากผู้เรียนอาชีวศึกษามีเพื่อที่ดี แต่ถ้าไปคบหาเพื่อนที่เกรกี้ จะชักจูงไปทางเสียหยาได้ เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่ต้องเอาใจใส่ดูแล ให้ความอบอุ่น ให้การแนะแนว ผู้เรียนอาชีวศึกษาจึงจะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีชีวิตที่ดี มีอนาคตที่แจ่มใส

ธรรมชาติของผู้เรียนอาชีวศึกษาจึงสรุปได้ ดังนี้

1. ต้องการความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการแสดงความคิดเห็นของตนเอง เชื่อความสามารถของตนเอง บางครั้งทำให้ดูก้าวร้าว ไม่เคารพผู้ใหญ่ เนื่องจากการพูดจาที่แข็งกร้าว
2. ต้องการความอิสระ อิสระจากผู้ปกครอง บิดามารดา ผู้เรียนอาชีวศึกษา รู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ ได้เรียนวิชาชีพเตรียมตัวเพื่อการทำงาน สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองได้ เมื่อผู้เรียนฝึกงานก็เป็นการเพิ่มทักษะให้กับตนเอง จึงไม่ยอมฟังผู้ปกครองเนื่องจากเกิดช่องว่างระหว่างวัย ราคาผู้ใหญ่ขี้บ่นจู้จี้และชอบสอนมากเกินไป
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการทำงานที่ทำและได้รับมอบหมายให้ทำ สนใจทำงานด้วยตนเอง อยากเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เกิดความภาคภูมิใจและรักศักดิ์ศรีของตน
4. มีความคิด มีสติปัญญากว้างขวางมากขึ้น สนใจสิ่งใหม่ๆ ชอบการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ได้คำตอบที่ตนเองสงสัย

5. มีความต้องการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น เพื่อนและบุคคลรอบข้าง โดยเฉพาะบุคคลที่ตนเองชื่นชอบและพึงพอใจ จึงพยายามพัฒนาตนเอง ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับหมู่คณะให้ได้ การแต่งกาย กิริยาท่าทางจึงเป็นไปตามสมัยนิยม

6. มีความต้องการคบเพื่อนต่างประเทศ เนื่องจากผู้เรียนอาชีวศึกษาเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ต่อด้วยวัยผู้ใหญ่ จึงมีความต้องการอยากมีเพื่อนต่างประเทศ สนใจการติดต่อกับเพื่อนต่างประเทศต้องเรียนรู้การปรับปรุงตัวเองให้เป็นบุคคลที่เพื่อนต่างประเทศสนใจ

4.1 อิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนอาชีวศึกษา

พฤติกรรมของผู้เรียนอาชีวศึกษาเกิดจากอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีมากมายในสังคม ทั้งจากการเลี้ยงดูภายในครอบครัว จากการเรียนรู้ในสถานศึกษา และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.2.1 อิทธิพลจากครอบครัว ครอบครัวถือเป็นสถาบันแห่งแรกของทุกคน

คตินั้นถ้าครอบครัวมีความสุข สมาชิกภายในครอบครัวรักใคร่กลมเกลียวกัน ต่างห่วงใยซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิของกันและกัน ปัญหาก็ไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าครอบครัวมีปัญหาพ่อแม่แตกแยก มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความไม่เข้าใจกัน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ใช้อารมณ์โมโหจนเฉียว ขาดเหตุผล ก็นำไปสู่ปัญหาการพัฒนาการของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ตัวผู้เรียนอาชีวศึกษาเองอาจเกิดปัญหาการปรับตัว มีความรู้สึกไม่มีความสุข ไม่พอใจชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเองก็นำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนได้ อิทธิพลจากครอบครัวได้แก่ พ่อแม่พี่น้องในครอบครัวซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1) พ่อแม่ไม่ปรองดองกัน มีลักษณะของบ้านแตก เช่น พ่อแม่หย่าร้าง แยกกันอยู่ ทะเลาะเบาะแว้งกัน ทำให้ผู้เรียนขาดความปลอดภัย ขาดความอบอุ่นในบ้านต้องออกจากบ้าน มาพึ่งผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน

2) การให้การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มักเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเอาใจใส่มากเกินไป เข้มงวดมากเกินไป มีระเบียบวินัยมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนปรับตัวเข้าสภาพความเป็นจริงไม่ได้ เกิดความขัดแย้งและปมด้อยขึ้น อาจหันไปพึ่งพาเหล่า บุหรี่ หรือสิ่งเสพติด

3) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนพ่อแม่ หากมีความเข้าใจที่ดีต่อกันก็จะลดปัญหาของวัยรุ่นให้น้อยลงได้เพราะสามารถพึ่งพาพ่อแม่ได้

4) ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องในครอบครัว พี่น้องบางที่ไม่เข้าใจกันทะเลาะกัน พ่อแม่รักน้องมากกว่าพี่ ก็จะเกิดความแตกต่างสามัคคีในหมู่พี่น้องได้ การป้องกันปัญหาที่เกิดจากครอบครัวสามารถทำได้ คือ ผู้ปกครองพ่อแม่ต้องกันทำบ้านให้เป็นบ้านที่มีความสุข โดยการให้เวลา ให้ความเอาใจใส่ เมื่อผู้เรียนมีปัญหาก็สามารถให้คำปรึกษาได้ พ่อแม่สามารถทำหน้าที่แนะนำดูแลได้

4.2.2 อิทธิพลจากสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอาชีวศึกษาเป็นสถานที่เรียนที่ผู้เรียนไปใช้ชีวิตตลอดเวลาหนึ่งสัปดาห์ และต่อเนื่องกันหลายปีที่สถาบันมีทั้งครูอาจารย์และเพื่อน ครูอาจารย์มีหน้าที่ให้ความรู้ ฝึกทักษะ ให้การดูแลเอาใจใส่ ถ้าครูอาจารย์ได้ทำหน้าที่ของครู ก็เป็นผลดีกับผู้เรียน แต่ถ้าผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าครูอาจารย์ขาดความยุติธรรมไม่เข้าใจเขา ผู้เรียนก็จะเกิดความท้อแท้ใจ หากผู้เรียนไม่เข้าใจบทเรียน ก็จะเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน ถ้าได้รับการลงโทษหรือคำหนักจากครูอาจารย์ก็จะเกิดความอับอายและหนีเรียน หลบหน้าหายไปจากสถานศึกษา ส่วนเพื่อนก็เป็นกลุ่มที่สำคัญ เพราะทุกคนต้องการเพื่อนเพื่อนที่ดีจะให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจเป็นที่ปรึกษาและพูดคุยกันได้ หากมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนถูกกลั่นแกล้งล้อเลียน รังเกียจก็จะมีปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การทะเลาะวิวาท บางครั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาก็มีปัญหาการคบเพื่อนต่างเพศ เช่น การเป็นคนขี้อาย ความไม่เข้าใจกันวางตนไม่ถูกบางคนอาจหลีกเลี่ยงไม่คบเพื่อน เพื่อนต่างเพศหรือแสดงพฤติกรรมที่แปลก ๆ ไป อิทธิพลของสถาบันอาชีวศึกษา มีดังนี้

- 1) สถาบันอาชีวศึกษากวดขันระเบียบวินัยจนเกินไปหรือไม่กวดขันเลย เช่น เครื่องแต่งกายออกกระเป๋ยบहुมหมิมมากไป หรือปล่อยให้ผู้เรียนแต่งตัวตามสบาย
- 2) สถาบันอาชีวศึกษาจัดกิจกรรมมากหรือน้อยเกินไป ผู้เรียนขาดการพักผ่อน ไม่สนุก ทำให้ขาดเรียน หากผู้เรียนไม่ชอบกิจกรรมก็จะหนีเรียน กิจกรรมของสถาบันจึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามความสนใจและความต้องการ
- 3) สถาบันอาชีวศึกษาจัดบริการไม่ดี ขาดความเอาใจใส่ เช่น ไม่มีที่พักผ่อนหย่อนใจ ห้องเรียนสกปรกห้องน้ำไม่เพียงพอ

- 4) การให้การอบรมสั่งสอนผู้เรียน สถาบันอาชีวศึกษาต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ประเพณีต่าง ๆ ผู้เรียนจึงจะรู้ว่า สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ
- 5) อิทธิพลจากครู เช่น ครู ไม่เข้าใจผู้เรียน ครูไม่พอกับจำนวนผู้เรียน ครูสอนไม่เก่ง ขาดความเอาใจใส่และไม่ติดตามผู้เรียน ปล่อยปละละเลย หรือคุมมากเกินไปลงโทษผู้เรียนเกินกว่าเหตุ ครูเป็นแบบฉบับที่ผู้เรียนต้องการเลียนแบบ หากมีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้เรียนก็จะขาดเรียน หนีเรียน เป็นต้น

จากการความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปความหมายของปัญหาของผู้เรียนอาชีวศึกษาได้ว่า ปัญหาของผู้เรียนอาชีวศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีธรรมชาติและความสนใจของผู้เรียนอาชีวศึกษาแตกต่างกัน นอกจากนี้พฤติกรรมของผู้เรียนเกิดจากอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อการพัฒนาของผู้เรียน เช่น ครอบครัว สถาบัน และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ฉะนั้นสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะต้องหาทางดูแลช่วยเหลือให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความประพฤติที่เหมาะสม ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถาบันต้องร่วมมือกันหาแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติในแนวทางที่ถูกต้อง และปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.2 ธรรมชาติของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอนไม่ว่าจะเป็นผู้สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาก็ตาม จะดำเนินการสอนได้ดีและมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้รู้จักและเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี ในที่นี้จะได้กล่าวถึงผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาแยกเป็น 4 หัวข้อหลัก คือ ลักษณะทั่วไปของผู้เรียน ความมุ่งหวังของผู้เรียน ชีวิตในมหาวิทยาลัย และปัญหาในการเรียน (ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์. 2524 : 37-51)

4.3.1 ลักษณะทั่วไปของผู้เรียน

1) ความสนใจต่อผู้เรียนระดับอุดมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบความสนใจที่มีต่อผู้เรียนในระดับต่างๆ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาแล้ว ความสนใจและการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและลักษณะของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษายังไม่มีมากนัก และยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร เท่าที่มีอยู่บ้างก็จะมีลักษณะไปในทางทำความเข้าใจเพื่อควบคุมดูแลนิสิตนักศึกษา ให้อยู่ในกรอบในวินัย ไม่ให้นักศึกษาก่อปฏิกริยาเสียมากกว่า ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางการเมืองมากกว่าการศึกษา นอกไปจากนั้นแม้จะมีการศึกษาโดยใช้ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นข้อมูลอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ใช่เป็นการศึกษาผู้เรียนโดยตรง แต่การศึกษาโดยอาศัยผู้เรียนในฐานะที่เป็นข้อมูลที่ติดต่อได้ง่ายสะดวกเป็นกลุ่มเป็นก้อน และเป็นตัวแทนของกลุ่มประชาชนทั่วไปเสียมากกว่า ผลที่ได้จึงไม่ใช่เพื่อประโยชน์แก่การศึกษาและการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอนอีกเช่นกัน ความสนใจและเรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้เรียนโดยตรง และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริงนั้น บทบาทของการเรียนการสอน ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการเปลี่ยนค่านิยมของนักศึกษามากนัก แต่การเปลี่ยนค่านิยมของนิสิตนักศึกษานั้นมาจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ มากกว่า หลังจากนั้นแล้วก็มีงานวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ จนในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาหรือผู้เรียนนั้นเพียงพอแก่การที่จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของการเรียนการสอนได้ ความสนใจและการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของนิสิตนักศึกษาหรือผู้เรียนในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนอกจากบทบาทของนักศึกษาจะมีมากขึ้นทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแล้ว การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาก็มุ่งไปที่คุณภาพ และการพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากน้อยแค่ไหนเพียงไร ยิ่งกว่าที่จะพิจารณาแต่เพียงว่าเราสอนอะไร ได้แค่ไหน อย่างที่ปฏิบัติกันมา

2) วัยของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา อุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่จัดให้กับคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่และหรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว ในที่นี้จึงอาจกล่าวอย่างกว้างๆ ได้ว่า การศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นจัดขึ้นสำหรับคนที่พร้อมจะเป็นผู้ใหญ่ และเมื่อจบการศึกษาควรจะเป็นผู้ใหญ่ได้ ในขณะที่การศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกนั้น เป็นการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่โดยแท้จริงในทำนองเดียวกัน อุดมศึกษานอกระบบ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่

แม้จะใช้หลักสูตรอะไรเราก็ควรใช้เทคนิคและวิธีการของการศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งเป็นเทคนิคเดียวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเช่นกัน คนเป็นผู้ใหญ่โดยทั่วไปจะเริ่มเมื่ออายุประมาณ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นอายุที่อยู่ระหว่างในช่วงศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา แต่ช่วงอายุของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาที่เป็นทางการนั้นมีช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เพราะผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นจะมีอายุในช่วงนี้ ในบางปีอาจมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันไปบ้าง และจะมีช่วงเวลาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาประมาณ 4 ปี เมื่อจบการศึกษาจึงจะมีอายุประมาณ 22 ปี ซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้ใหญ่พอสมควรแล้ว

3) พื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน ระดับอุดมศึกษาเกือบทุกประเทศมีลักษณะที่เด่นชัดตรงกันประการหนึ่ง คือ เป็นระบบที่จัดเพื่อคนจำนวนน้อย (Elite - Education) และคนจำนวนน้อยเหล่านี้จะเป็นคนที่ได้เปรียบทั้งในแง่ของสภาพก่อนเข้าเรียน และแม้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปแล้วก็มักจะได้เปรียบสังคม พิจารณาเฉพาะลักษณะของผู้ที่เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าจะมีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลอื่นๆ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยแล้ว สภาพนี้ยิ่งชัดเจนขึ้น

4) ความสามารถทางพุทธิปัญญา (Cognitive or Mental Ability) ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปจะอยู่ในระดับสูงกว่าบุคคลในวัยเดียวกันอยู่บ้าง โดยเฉพาะมีความกระตือรือร้นและอุดมการณ์สูง ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาจะมีอายุ 18-22ปี คนในวัยนี้ถือว่าเป็นวัยผู้ใหญ่เต็มตัว เพราะได้ผ่านขั้น Formal Operation ซึ่งเป็นขั้นของการมีเหตุผล เป็นวัยที่มีความสามารถ มีความเข้าใจ และอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ เป็นนามธรรมได้ดี

4.3.2 ความมุ่งหวังและค่านิยม

1) จุดมุ่งหมายในการเข้ามหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาของผู้เรียนนั้น แตกต่างกันไปตามลักษณะของสังคมและลักษณะของสถาบัน ในสังคมที่การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีหลายระดับและมีความเฉพาะเจาะจงเมื่อการศึกษาสูงขึ้นอย่างไร ประเทศสหรัฐอเมริกา จุดมุ่งหมายในการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีของผู้เรียน เป็นการหาความรู้ทั่วไป แต่ถ้าเป็นระดับบัณฑิตศึกษาก็จะเฉพาะเจาะจงในอาชีพ หรือความชำนาญเฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น และถ้าเป็นระดับปริญญาเอกโดยเฉพาะก็เน้นด้านการวิจัยเป็นหลักสำคัญ

2) ทักษะคิดและค่านิยม นักศึกษาจะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยด้วยทัศนคติที่ดี ด้วยความตั้งใจ และความหวัง โดยเหตุนี้ทัศนคติและค่านิยมของนักศึกษาที่มีต่อตนเอง เพื่อน สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยและสังคม จึงเป็นไปในทางที่ดี (Positive)

3) บุคลิกภาพ ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นครอบคลุมระยะเวลาตั้งแต่วัยรุ่นตอนปลายหรือวัยรุ่นผู้ใหญ่ตอนต้นไปจนถึงการเติบโตเป็นผู้ใหญ่เต็มที่ ชีวิตในมหาวิทยาลัยจึงเป็นชีวิตที่บุคลิกภาพต่างๆ ได้รับการพิจารณา ทดสอบ ทำทาบ คัดเลือก และ ยึดไว้เป็นหลักของผู้เรียนแต่ละคน โดยทั่วไปแล้วเมื่อนิสิตเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ๆ บุคลิกภาพยังไม่ชัดเจน แต่เมื่อจบแล้วก็จะมีลักษณะเฉพาะคนค่อนข้างแน่นอน

4.3.3 ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา

1) การเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและค่านิยม นิสิตนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรมค่อนข้างมากในชีวิตมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาเช่นกัน นิสิตมีการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายในการศึกษาชัดเจนขึ้น โดยก่อนเข้าศึกษานิสิตคิดว่าควรจะเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อประกอบอาชีพและเรียนต่อ แต่พอจะจบการศึกษานิสิตเห็นควรจะหาความรู้ หาประสบการณ์ แล้วเอาไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดที่กว้างขึ้น แต่ในทัศนะของคนทั่วไป ไปก็ยังคงมองว่านิสิตนักศึกษานั้นเมื่อเข้าเรียนใหม่ๆ ก็มีอุดมคติสูง แต่พอเรียนชั้นสูงขึ้นก็มักจะเห็นแก่ตัวมากขึ้น นึกถึงตัวเองมากขึ้นก็มี

2) การใช้เวลาของผู้เรียน ในสถาบันอุดมศึกษานั้นมีผลอย่างมากต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนโดยเฉพาะถ้าใช้เวลานั้นเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์โดยตรงกับเรื่องที่จะเรียนก็ช่วยให้การเรียนมีผลดีขึ้น ผู้เรียนจะชอบและพอใจกับโอกาสที่จะได้พบและพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนนอกห้องเรียนเพราะเป็นช่วงที่เป็นเวลาอิสระ ไม่รบกวนเพื่อนคนอื่น และได้ถามปัญหาที่ตัวเองไม่เข้าใจและไม่อายเพื่อน นอกจากนี้ยังซักถามได้หลายครั้งจนพอใจในขณะที่เดียวกันก็จะซักถามเรื่องอื่นๆ ได้อย่างกว้างขวางทั้งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนด้วย

4.3.4 ปัญหาในการเรียน

ปัญหาในการเรียนของนิสิตนักศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น โดยเฉพาะประเทศไทยแล้วมักจะได้รับความสนใจน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาอื่นๆ เพราะเชื่อกันว่าปัญหาการเรียนนั้นเป็นปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็แค่ไหนเป็น

เรื่องของผู้เรียนแต่เพียงประการเดียว ผู้สอนไม่เกี่ยวข้องด้วย แม้ผู้สอนจะบรรยายไม่ดี สอนไม่รู้เรื่อง ไม่เตรียมตัว ไม่มีเอกสารประกอบการสอนก็ตาม ก็เป็นหน้าที่ของผู้เรียนที่จะไปแก้ปัญหาด้วยตนเอง ความเข้าใจดังกล่าวมีส่วนถูกอยู่บ้างที่ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นของผู้เรียน แต่ขณะเดียวกัน ผู้สอนก็มีส่วนรับผิดชอบมากเช่นกันเพราะผู้สอนเป็นคนกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ในการเรียนรู้ การปรับตัวและการใช้เวลาในสถาบันอุดมศึกษา อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาทางด้านการเรียน การสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง โดยเฉพาะนิสิตปีหนึ่งและปีที่สองนั้นมักจะปรากฏว่ามีปัญหาในการปรับตัว และทักษะวิธีการในการเรียน ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสนใจในเรื่องนี้ และควรคำนึงในปัญหาของการเรียนการสอนก็คือ แม้จะมีปัญหาร่วมกันเป็นหลักใหญ่ๆ ดังกล่าวแล้วก็ตามแต่ผู้เรียนแต่ละคนก็จะมีปัญหาเฉพาะตนแตกต่างกันไปอีก เช่น บางคนมีปัญหาส่วนตัว บางคนมีปัญหาทางการเงิน บางคนมีปัญหาทางบ้าน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Rajabhat Mahasarakham University

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2523 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ เรียนหนักเกินไป ปัญหาสุขภาพมีปัญหาเกี่ยวกับนอนไม่หลับ พักผ่อนไม่เพียงพอ สังคมมีปัญหา

วลีวรรณ ตรีเดชะวัฒน์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาด้านครอบครัวนักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่อง พ่อแม่ไม่ยอมฟังคำอธิบาย หรือเหตุผลของนักศึกษา รองลงมาคือ ปัญหาการปกครอง ผู้ปกครอง ปัญหาการเรียน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่อง บรรยากาศในห้องเรียนไม่เหมาะสม รองลงมาคือ การทำความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่านหนังสือได้ช้าปัญหาด้านการเงิน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องการจัดระบบการใช้จ่ายของตนเองไม่ดีพอ รองลงมา คือ ปัญหาเรื่องเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัว ปัญหาด้านเพื่อนและสังคม นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องประหม่าหรือตื่นเต้นเมื่อต้องการปรากฏตัวในที่

ชุมชน รองลงมา คือ การตัดสินใจด้วยตนเองไม่ได้ต้องปรึกษากับผู้อื่นอยู่เสมอ ปัญหาด้านสุขภาพของนักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่สามารถรับประทานอาหารให้เป็นเวลา การจัดลำดับปัญหาของนักศึกษา พิจารณาหลายด้านผลปรากฏว่านักศึกษามีปัญหาสูงสุดในด้านการเงินและนักศึกษามีปัญหาค่ำสุดในด้านครอบครัว

บุญมา วาจาสัตย์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ในด้านการเรียน ด้านการเงิน ด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และด้านสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนและด้านการเงินอยู่ในระดับกลาง แต่มีปัญหาด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และด้านสุขภาพอยู่ในระดับน้อย นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีปัญหาด้านการเรียนแตกต่างกัน และนักศึกษาคณะวิชาช่างยนต์ และคณะวิชาช่างโลหะ มีปัญหาด้านสุขภาพแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สุชาดา งามประภาวัฒน์ และประมุข ธรรมศิริรักษ์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนส่วนตัวและสังคมของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 470 คน โดยสรุปผลการวิจัยไว้ว่า ปัญหาการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวช. มีปัญหาไม่พอใจกับผลการศึกษาของตน นักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหา รู้สึกว่าเนื้อหาวิชายากไม่เข้าใจกับผลการศึกษาของตน นักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาห้องสมุดมีตำราสำหรับค้นคว้าน้อยเล่ม และให้บริการไม่ทั่วถึง นักศึกษาคณะคหกรรมศาสตร์และบริหารธุรกิจไม่พอใจกับผลการศึกษาของตน ส่วนนักศึกษาคณะศิลปหัตถกรรมมีปัญหาเรื่องมีรายงานมากจนทำไม่ทัน นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม มีปัญหาไม่พอใจผลการศึกษาของตน ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาส่วนใหญ่กลัวการไม่มีงานทำหรือได้งานที่ไม่ตรงกับความสามารถ ปัญหาสังคมของนักศึกษาส่วนใหญ่คือ เมื่อเกิดความไม่สบายใจไม่เคยปรึกษาครูผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว และปัญหาสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหาการเรียนสูงกว่านักศึกษาระดับ ปวช. นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจขาดแคลนมีปัญหาการเรียนสูงกว่านักศึกษามีฐานะเศรษฐกิจอยู่ดีกินดีและมี

พอกิน นักศึกษาคณะคหกรรมศาสตร์และบริหารธุรกิจมีปัญหาส่วนตัวสูงกว่านักศึกษาคณะศิลปหัตถกรรม นักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจอยู่ดี นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจพอมีพอกิน และขาดแคลนมีปัญหาสังคมสูงกว่านักศึกษามีฐานะเศรษฐกิจอยู่ดี

ทิมพ์มาศ ตัณฑ์เจริญรัตน์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตตาก ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีมีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาด้านสังคม ด้านการเงิน ด้านสุขภาพ พละนาามัย และด้านที่อยู่อาศัยตามลำดับ ส่วนนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีปัญหาการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสุขภาพพละนาามัย ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านที่อยู่อาศัย ตามลำดับ ส่วนปัญหาด้านต่างๆ จำแนกตามชั้นปีนั้นพบว่า ปัญหาด้านการเรียนนักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ปัญหาด้านสังคม นักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ตามลำดับ ปัญหาด้านสุขภาพพละนาามัยนักศึกษามีปัญหามากที่สุดชั้นปีที่ 4 รองลงมาคือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 5 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ตามลำดับ ปัญหาด้านการเงินนักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 รองลงมาคือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ ปัญหาที่อยู่อาศัยนักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 รองลงมาคือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 5 ตามลำดับ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คอลลินส์ (Collin. 1976 : 4859-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาของนักศึกษาต่างประเทศ ในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด จำนวน 112 คน จาก 28 ประเทศใน 4 ภูมิภาคของโลก ได้แก่ เอเชีย แอฟริกา คาริบเบียน และตะวันออกไกล โดยใช้การสำรวจปัญหาของ มูนนี (Mooney Problem) แยกศึกษาตามเพศ วิชาเอก ภูมิภาค สถานภาพสมรสและระดับชั้นเรียน พบว่า ปัญหาของนักศึกษาต่างประเทศเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ คือ ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมนันทนาการ การเงิน ที่อยู่อาศัย บ้านและครอบครัว เพศและการแต่งงาน นักศึกษาโสดมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่แต่งงานแล้ว นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3, และ 4 มีปัญหาแตกต่างกัน นักศึกษาต่างวิชาเอกมีปัญหาไม่แตกต่างกัน นักศึกษาชาย

มีปัญหามากกว่านักศึกษาหญิง นอกจากนั้นยังพบว่า นักศึกษาจากเอเชียมีปัญหามากที่สุด และนักศึกษาคาริบเบียนมีปัญหาน้อยที่สุด

รามาน (Rahman. 1965 : 405-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษา โดยศึกษาจากเด็กที่ต้องออกจากโรงเรียนในขณะที่เรียนยังไม่สำเร็จ ระหว่างชั้นปีที่ 7-12 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเมืองเดคคา (Decca) ประเทศปากีสถาน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการที่นักเรียนต้องออกจากการศึกษา มีหลายประการ เช่น ปัญหาเรื่อง การเงิน ในการซื้ออุปกรณ์การเรียน ปัญหาสุขภาพร่างกายไม่ดี ปัญหาเศรษฐกิจภายในครอบครัวตกต่ำ ปัญหาการตกต่ำจําชั้น ปัญหาการคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไม่สะดวก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนักศึกษามีหลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาด้านการเรียน
2. ปัญหาด้านการเงิน
3. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่นกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ
4. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
5. ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย

ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุมากมายหลายประการตามบริบทและแนวโน้มของสังคมนั้นๆ ซึ่งผู้วางแผนและแก้ไขต้องดำเนินการเป็นรายกรณีไป